

## О Т Ч Е Т

### за дейността на ГД "Метрологичен надзор" през I – шестмесечие на 2011 г.

През отчетния период дейността на дирекцията е насочена в следните основни областив изпълнение на Плана за действие на ГД „Метрологичен надзор” за 2011 г.:

- метрологичен надзор на:
  - лица, които използват средства за измерване (СИ) в търговската мрежа, на пазари и тържища, на бензиностанции и газостанции, в съоръжения под налягане, при доставка на електроенергия и топлоенергия за битя, при контрол на движението по пътищата, в обекти по Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС);
  - лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти (ПОП), включително контрол на ПОП;
  - оправомощени за проверка на СИ лица;
- надзор на пазара, главно на везни за директни продажби, електромери, водомери и топломери;
- регистриране и контрол на сервизи за тахографи;
- оправомощаване на лица за проверка на СИ;
- регистриране на сервизи за фискални устройства (ФУ) и лицензиране на сервизи за електронни таксиметрови апарати с фискална памет (ЕТАФП);
- своевременно реагиране на всички постъпили жалби и сигнали в рамките на функционалната компетентност на ГД МН;
- съвместни проверки с други контролни органи или органи на изпълнителната и местната власт;
- административнонаказателна дейност по прилагане на Закона за измерванията (ЗИ), Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), Закона за автомобилните превози (ЗАВП) и наредбите по тяхното прилагане.

Надзорната дейност през отчетния период се характеризира с успешно прилагане на комбиниран проактивен и реактивен подход чрез извършване на комплексни проверки в търговската мрежа, масови проверки на пазари и тържища, тематични проверки по видове ПОП и СИ, включително извънредни, приоритетно изпълняване на дейностите, възложени или организирани съвместно с органите на прокуратурата, НАП, МВР, Агенция „Митници“, както и по жалби и сигнали на физически и юридически лица. Постигнатите през отчетния период показатели са разгледани по области на дейност:

#### ***I. Метрологичен надзор за спазване изискванията на ЗИ***

##### **1. Лица, които използват СИ**

Извършени са 4766 надзорни проверки на лица, използващи СИ в законовата област, от които 153 във връзка с постъпили сигнали и жалби от граждани и фирми, включително препратени от КЗП и 191 по искане на други органи. В сравнение със същия период на миналата година, се наблюдава тенденция на нарастване на извършените проверки по сигнали и жалби. Установено е, че 14,8 % от СИ не отговарят на изискванията, като само 0,3 % от тях са от неодобрен тип или без маркировка за съответствие по ЗТИП.

Проверките на везни са осъществени в търговски обекти, пазари и тържища. С везните е свързана преобладаващата част от жалбите и сигналите на граждани и фирми, получени в ГД МН, включително чрез КЗП (58,8%) - осъществени са 90

проверки, при които са обхванати 330 возни, като само за 24 от тях са установени несъответствия, главно изтекъл срок на валидност на проверката.

Извършени са проверки в 434 бензиностанции и газостанции в цялата страна. Най-честите нарушения продължават да са използване на СИ с изтекъл срок на валидност на проверката – това е установеното нарушение при 98 % от общо несъответстващите СИ, като с най-голям дял са бензиномерните и газ колонките.

Съгласно изискванията на чл. 61, ал.1 от ЗАДС, чл.44, ал. 2 на Правилника за прилагането му и Наредба № 3 от 19 февруари 2010 г. на Министерството на финансите за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване на акцизни стоки, са извършени проверки и инспекции в 86 обекта на лица, регистрирани по ЗАДС. Инспектирани са 201 СИ, използвани за измерване на акцизни стоки, при което са установени 10 СИ, които не отговарят на изискванията на ЗИ. Инспекциите са извършени съвместно с представители на Териториалните митнически управления. В някои от обектите са предприети допълнителни действия за правилно пломбиране на разходомерите за разделен монтаж с цел изключване на нерегламентирана намеса върху техните показания. В хода на проверките е събрана информация за пуснатите на пазара и в действие разходомери за течности, различни от вода, използвани при производство на акцизни стоки.

Извършени са извънредни надзорни проверки в обекти на битови и стопански потребители и складове на електроразпределителните дружества в страната. 18,9 % от проверените СИ не отговарят на изискванията към тях – предимно липсват валидни знаци за проверка. Следва да се има предвид, че използваните СИ са огромен брой и преди приватизацията на електроразпределителните дружества са проверявани само след ремонт. За да се подобри ситуацията по отношение спазване изискванията на ЗИ, са необходими стриктна организация и планиране. ДАМТН ще следи за изпълнението на представените програми.

През второто тримесечие са извършени 273 проверки на топлофикационни дружества. При проверките е установен много нисък дял несъответстващи СИ – само 2,7%. Съставен е един протокол за задължителни предписания.

На територията на цялата страна са извършени извънредни проверки на всички сектори Пътна полиция при ОД на МВР, както и СДВР София. Проверките са извършени при съдействие и създадена организация от страна на МВР. Инспектирани са 440 СИ, от които 3,8% не отговарят на изискванията на ЗИ. Проверени са 340 радарни скоростомера, 10 мобилни и 8 стационарни системи за видеоконтрол, както и 82 анализатора за алкохол в дъха.

## **2. Лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти**

Метрологичният надзор е осъществен чрез 44 проверки, извършени на място при производители/вносители на ПОП и проверки в 498 обекта от търговската мрежа. Извършените при производителите на ПОП надзорни проверки са обхванали главно такива, за които в резултат на извършения в търговската мрежа контрол на нетните количества на ПОП е установено, че са пуснали на пазара несъответстващи продукти или производители, на които не са правени проверки. Извършени са 2 кампанийни проверки на брашно и кисело мляко..

При проверките са подложени на контрол 1273 партиди с еднакви количества и 2825 бр. ПОП с различни количества. Общо от разпространение са спрени 2913 бр. ПОП – брашно, олио, месо и колбаси, кисело мляко, сирене, кашкавал, боб, сладкарски изделия, ядки, зеленчуци и др., от които 1083 бр. поради несъответствие на нетното количество на обявеното, 314 бр. поради променено от търговците съответствие на количеството и 286 бр. без обозначено количество.

При проверките в търговската мрежа са установени случаи на промяна, извършена от търговците, на означеното и обявено от производителите количество на предлагани за продажба млечни и месни продукти, опаковани в отсъствие на клиента. Тя е осъществена чрез допълнително залепени от търговците етикети, на които вместо нетното количество е обявено измереното брутно количество, в което е включено и теглото на опаковката, като по този начин се ощетява клиентът. Продуктите са спрени от продажба до привеждане на обявеното количество в съответствие с означеното от производителя.

За установените при надзорните проверки несъответствия са приложени предвидените административно наказателни действия.

Извършването на контрол на нетните количества на конкретни видове, предлагани за продажба ПОП в търговската мрежа, е тенденция, която ще продължи и в бъдеще, като важна мярка за осигуряване на условия за лоялна конкуренция на производителите на ПОП и за защита на потребителите на тези продукти по отношение на пакетирания количество.

### **3. Метрологичен надзор на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване**

През отчетният период са извършени 18 планови и 2 извънредни надзорни проверки на 18 лица, оправомощени за проверка на средства за измерване, за спазване на задълженията им по чл. 52 от ЗИ и съответствие на функциониращите системи за управление с изискванията по БДС ISO/IEC 17025.

Проверени са 19 стационарни и 1 мобилна лаборатории и са инспектирани използваните в тях при извършване на проверките 256 технически средства – 124 еталона, 119 спомагателни СИ и 13 броя сертифицирани сравнителни материали. Извършен е преглед на записите по качеството, както и на техническите записи (заявления за проверка, входящо-изходящи дневници, протоколи и свидетелства за проверка), свързани с проверката на 3305 средства за измерване.

За установените несъответствия са съставени 4 протокола за задължителни предписания, които са изпълнени в срок.

### ***II. Надзор на пазара на средства за измерване***

В изпълнение на поставените пред ГД МН задачи по надзор на пазара на средства за измерване в обхвата на Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на везни с неавтоматично действие (НСИОСВНД) и Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на средства за измерване (НСИОССИ) и в съответствие със заложените показатели в Плана за действие на ГД МН през 2011 г. през първо шестмесечие е извършен надзор на пуснати на пазара и/или в действие везни за директни продажби, везни с автоматично действие, електромери, топломери, водомери и системи за течности, различни от вода.

При проверките на везни за наличие и коректност на всички маркировки, единици за измерване, надписи и документи, достъп на потребителя до компоненти (предвидено пломбиране) и за наличие и действие на одобрени функции е установено, че само 1 везна не отговаря на изискванията на ЗТИП и НСИОСВНД. Извършено е наблюдение на 3 автоматични сумиращи везни с непрекъснато действие. Везните са с оценено съответствие и допълнителна метрологична маркировка по ЗТИП.

Наблюдавани са 19 системи за течности, различни от вода, в данъчни складове. Наблюденията са извършени в рамките на инспекции на СИ по ЗАДС. Установени са 5 измервателни системи за течности, различни от вода, с некоректно нанесена допълнителна метрологична маркировка (годината на нанасяне на маркировката предшества обявената година на производствена системите). При прегледа на

допълнително изисканите документи е установено, че системите са с оценено съответствие. Предприети са коригиращи действия от страна на производителя.

В хода на надзорна проверка на електроснабдителните дружества, действащи на територията на страната, е извършен надзор на пазара на намиращите се в складовете им и на пуснатите в действие електромери. За всички наблюдавани електромери е изпълнено изискването да са с оценено съответствие и допълнителна метрологична маркировка по ЗТИП или да са пуснати на пазара по § 3 на НСИОССИ със знаци за одобрен тип и първоначална проверка. Не са констатирани нарушения във връзка с тези СИ.

Извършен е надзор на топломери и водомери. Тепломерите са с оценено съответствие и допълнителна метрологична маркировка по ЗТИП. При водомерите има и пуснати на пазара по § 3 на НСИОССИ със знаци за одобрен тип и първоначална проверка. Не са констатирани нарушения.

Поради спецификата на средствата за измерване, които в по-голямата си част могат да бъдат открити и наблюдавани единствено след като са пуснати в действие, т.е. на мястото на употреба, дейностите по надзор на пазара и метрологичен надзор до голяма степен се извършват съвместно в едни и същи обекти, като в зависимост от резултатите от констатациите се предприемат съответните действия по ЗТИП или ЗИ.

В рамките на дейностите по метрологичен надзор на местата на употреба, чрез наблюдения на използваните средства за измерване е събрана информация за пуснатите на пазара СИ с оценено съответствие. Наблюдаваните СИ носят надписи и маркировки в съответствие с приложимите наредби и са придружени с необходимата информация за експлоатацията им.

### ***III. Одобряване и контрол на сервиси за монтаж и ремонт на тахографи***

На основание на чл. 91, ал. 6 от ЗАвП започнаха планови надзорни проверки на регистрираните сервиси за тахографи за спазване на задълженията им по този закон и по Наредба № РД-16-1054 от 10 октомври 2008 г. (Наредбата) във връзка с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85 и последните му изменения и допълнения. Извършени са проверки в 65 сервиза. Направен е преглед на условията, при които се извършват дейностите монтаж и ремонт на тахографи, включително преглед на актуални сертификати за обучение, свидетелства за калибриране, документи за оборудване и др., и инспектиране на наличното оборудване на сервизите за аналогови и дигитални тахографи, тахографски карти и др. За констатираните несъответствия и пропуски в работата им по спазване на изискванията на Наредбата са съставени 6 протокола за задължителни предписания.

Извършен е преглед на 32 преписки по подадени заявления, от които 8 за издаване на удостоверения за регистрация на нови сервиси по чл. 89а от ЗАвП и 23 за промяна на обстоятелствата, свързани с условията на регистрация или с данните, вписани в регистъра и 1 за временно прекратяване на действието на регистрацията по чл. 89а, ал. 1 на основание чл.89в, ал. 4 от ЗАвП. Осъществени са проверки на място в 11 сервиза, в резултат на които са направени предложения за вписване на лицата и/или промените в регистъра по чл. 36 от Наредбата и издаване на съответни удостоверения.

### ***IV. Административно-наказателна дейност***

През отчетния период са съставени общо 632 протокола за задължителни предписания. За установени при проверките нарушения са съставени 625 АУАН. Издадени са 177 наказателни постановления. Влезли в сила са 114 наказателни постановления.

*V. Дейности по разрешителни и регистрационни режими, администрирани от ГДМН*

➤ **Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване, които подлежат на метрологичен контрол**

- оправомощени са 8 лица за проверка на средства за измерване;
- издадени са 12 изменения на заповеди за оправомощаване;
- издадени са 2 заповеди за отнемане на оправомощаване.

Към 01.07.2011 г. са в ход 5 процедури за оправомощаване.

➤ **Изготвяне на лицензии, удостоверения за регистрация и заповеди за заличаване**

Във връзка с непрекъснатото одобряване на нови типове фискални устройства, които да осигуряват връзка в реално време на НАП с касовите апарати съобразно новите нормативни изисквания в ГД МН се получават многократно повече от обичайното заявления за регистриране на сервизи за фискални устройства.

През отчетния период са подготвени:

- 699 удостоверения за регистриране на лица за ремонт на фискални устройства и 15 заповеди за заличаване на фирми от регистъра;
- 31 удостоверения и допълнения към удостоверения за монтаж или монтаж и ремонт на тахографи и 1 заповед за временно прекратяване на регистрацията;
- 1 изменение и допълнение към лицензия на сервизна фирма за ЕТАФП.